

เอกสารประกอบการบรรยาย

ร่าง พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

โดย นายพงศ์ธร ทองดั่ง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย

ผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการ
ชำระเงิน

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร

สารบัญญการบรรยาย

01

ความเป็นมาและเหตุผลของร่างกฎหมาย

02

ความผิดมูลฐาน : สิ่งใหม่ที่เพิ่มขึ้น

03

สถาบันการเงิน : นิยามใหม่ที่ครอบคลุมกว่าเดิม

04

หน้าที่รายงานธุรกรรม : อะไรเปลี่ยนแปลงบ้าง

05

KYC / CDD ที่เข้มข้นขึ้น

06

บทกำหนดโทษ : มาตรการใหม่

07

สรุปและข้อควรเตรียมพร้อม

01

ความเป็นมาและเหตุผลของร่างกฎหมาย

ทำไมต้องแก้ไขกฎหมาย ปง.?

ที่มาของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้

๕๕ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

- ชี้ว่าการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายอื่น
- ทำให้บังคับใช้ไม่ชัดเจนและไม่เป็นระบบ

🔒 อาชญากรรมซับซ้อนขึ้น

- รูปแบบฟอกเงินยุคใหม่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
และเครือข่ายข้ามชาติมากขึ้น

🌐 มาตรฐานสากล FATF

- ต้องปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่อต้านการฟอกเงิน (AML/CFT/CPF)

🔄 ปรับปรุงหน้าที่ผู้ประกอบการ

- ขยายขอบเขตความผิดมูลฐาน นิยามสถาบันการเงิน
และหน้าที่รายงานธุรกรรม

02

ความผิดพลาดฐาน : สิ่งใหม่ที่เพิ่มขึ้น

ความผิดมูลฐาน (Predicate Offences) — ภาพรวม

กฎหมายเดิม

มีความผิดมูลฐาน 21 ประเภท
(ประมวลไว้ในกฎหมายหลายฉบับ)

21

ประเภท

ร่างกฎหมายใหม่

เพิ่มเป็น 34 ประเภท
(รวมความผิดดิจิทัล / สิ่งแวดล้อม / ทุจริต)

34

ประเภท

▲ เพิ่มขึ้น +13 ประเภท — เน้นอาชญากรรมทางเทคโนโลยี / การจัดตั้งเป็นเครือข่าย / สิ่งแวดล้อม / การทุจริต

ความผิดมูลฐานใหม่ที่สำคัญ (13 ประเภทที่เพิ่มใหม่)

(22) ความผิดภาษีอากร (ประมวลรัษฎากร มาตรา 37, 37 ทวิ, 90/4) ที่กระทำในลักษณะเครือข่ายอาชญากรรม

(23) สนับสนุนการก่อการร้าย / แพร่ขยายอาวุธทำลายล้างสูง (CFT/CPF) ตามกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงิน

(24) บังคับใช้แรงงาน / ค้ำมนุษย์ (ลักษณะเครือข่าย หรือเหยื่อรับอันตราย/ เสี่ยงชีวิต)

(26) ใ้ห้กู้ยืมดอกเบี้ยเกินอัตรา (พฤติกรรมข่มขู่ + เครือข่ายอาชญากรรม)

(29) ประกอบธุรกิจบริการธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ผิดกฎหมาย (เครือข่าย)

(30) ความผิดคอมพิวเตอร์ (hacking, ทำลายข้อมูล) เพื่อแสวงหาประโยชน์

(31) คำบัญชีม้า / SIM ม้า / ข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อสนับสนุนอาชญากรรมเทคโนโลยี

(32) ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยไม่ได้รับอนุญาต (เป็นช่องทางสนับสนุนอาชญากรรม)

(33) ความผิดสิ่งแวดล้อม (ปล่อยมลพิษ / กำจัดของเสียผิดกฎหมาย เพื่อแสวงหาประโยชน์)

(34) ให้สินบนเจ้าพนักงานรัฐ / ต่างประเทศ / องค์การระหว่างประเทศ (ป.ป.ช.)

นิยามใหม่ : "เครือข่ายอาชญากรรม" (Criminal Network)

มาตรา 11 เพิ่มบทนิยามใหม่ในมาตรา 3

"คณะบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่ร่วมกันกระทำการใดอันมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม"

ความสำคัญต่อผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ

📌 ขยายขอบเขตความผิดมูลฐาน

ความผิดหลายประเภท (เช่น ยาเสพติด ภาษี ค้าบัญชีม้า คอมพิวเตอร์)
ถูกยกระดับเป็นความผิดมูลฐานก็ต่อเมื่อ "กระทำในลักษณะเครือข่ายอาชญากรรม"

🔍 ต้องประเมินความเสี่ยงลูกค้า

หากมีสัญญาณว่าลูกค้าอาจเกี่ยวข้องกับเครือข่ายกลุ่มใด
ต้องรายงาน STR และดำเนิน Enhanced Due Diligence

📁 ประเมิน UBO ให้ครอบคลุม

ต้องพิจารณาโครงสร้างเจ้าของที่แท้จริง (Ultimate Beneficial Owner)
เพื่อตรวจสอบการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอาชญากรรม

03

สถาบันการเงิน : นิยามใหม่ที่ครอบคลุมกว่าเดิม

นิยาม "สถาบันการเงิน" ที่ขยายออก (มาตรา 12)

(7) "ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน บรรดาที่มีได้เป็นสถาบันการเงินประเภทอื่นอยู่แล้ว"

ประเภทสถาบันการเงินที่เพิ่มใหม่ (ดังบางส่วนมาจากกฎกระทรวงเดิม)

(1)

นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(2)

นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (ABS SPV)

(3)

บริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC)

(4)

ผู้ประกอบธุรกิจเช่าซื้อ / ลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์

สหกรณ์ที่มีทุนน้อยกว่า 2 ล้านบาท อาจถูกกำหนดให้มีหน้าที่บางส่วนได้ (มาตรา 14/1 ใหม่)

04

หน้าที่รายงานธุรกรรม : อะไรเปลี่ยนแปลงบ้าง

การรายงานธุรกรรม — สิ่งที่เปลี่ยนแปลงสำหรับสถาบันการเงิน

📧 อัปเดตรายงานย้อนหลัง (มาตรา 13 วรรคสอง)

- เมื่อพบว่าข้อเท็จจริงที่เคยรายงานไปแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ
- หรืออาจยืนยัน/ยกเลิกข้อเท็จจริงในรายงานเดิม → ต้องรายงานโดยไม่ชักช้า

✉️ รายงานด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 17 ใหม่)

- กำหนดให้รายงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก หรือวิธีการอื่น
- ตามแบบ รายการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

🌐 ธุรกรรมส่งข้อมูล Cross-Border ให้ ปปง. (มาตรา 14/1 ใหม่)

- เมื่อพนักงานศุลกากรได้รับแจ้งการนำ/ส่งเงินตรา หรือตราสารเปลี่ยนมือข้ามพรมแดน
- ต้องจัดส่งรายการนั้นให้ ปปง. ด้วย → ข้อมูลโอนเงินข้ามชาติ ถูกจับตามากขึ้น

🔒 รายงาน/ข้อมูลถือเป็นความลับราชการ (มาตรา 23/1 ใหม่)

- รายงานและข้อมูลที่ ปปง. ได้รับเป็นความลับ ห้ามเปิดเผย เว้นแต่เพื่อ
- ประโยชน์การดำเนินคดีที่เกี่ยวข้อง → ผู้รายงานมีความคุ้มครอง

ห้ามเปิดเผย (Tipping-Off) และการคุ้มครองผู้รายงาน

มาตรา 21/1 และมาตรา 19 ที่ปรับปรุงใหม่

❌ ห้ามเปิดเผย (Tipping-Off)

- ห้ามผู้มีหน้าที่รายงาน (ม.13 และ ม.16) หรือบุคคลใด กระทำการที่อาจให้ลูกค้าหรือบุคคลภายนอกทราบว่า จะมีหรือได้มีการรายงาน STR
- ยกเว้น: ปฏิบัติตามกฎหมาย / คำสั่งศาล / เปิดเผยภายในองค์กร / บริษัทในเครือที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำหนด
- โทษ: จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับ 50,000–500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

✅ การคุ้มครองผู้รายงาน

- การรายงาน STR โดยสุจริต แม้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกค้า → ผู้มีหน้าที่รายงาน "ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายนั้น" (มาตรา 19)
- รายงานและข้อมูลทั้งหมดถือเป็นความลับราชการ เลขานุการปง. รับผิดชอบการจัดเก็บ (มาตรา 23/1)
- ผู้ที่รายงานโดยสุจริต ได้รับความคุ้มครองทั้งทางแพ่งและทางอาญา

⚠️ ข้อควรระวัง: การแจ้งลูกค้าว่า "บัญชีถูกติดตาม" หรือ "กำลังถูกตรวจสอบ" อาจเข้าข่ายความผิด Tipping-Off

05

KYC / CDD ที่เข้มข้นขึ้น (มาตรา 20/1)

มาตรการ KYC / CDD ที่กฎหมายใหม่กำหนด (มาตรา 20/1)

สถาบันการเงินต้องกำหนดและปฏิบัติตามแนวทาง อย่างน้อย 4 เรื่อง

1

ประเมินและบริหารความเสี่ยง AML/CFT/CPF อย่างต่อเนื่อง

ครอบคลุมสำนักงานใหญ่ สาขา และบริษัทในเครือ ทั้งในและต่างประเทศ ต้องกำหนดและบังคับใช้มาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม

2

ระบุและพิสูจน์ตัวตนลูกค้า + ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (UBO)

รวมถึงบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (PEP) และติดตามความเคลื่อนไหว
ของลูกค้าทุกราย ตลอดความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

3

รวบรวมและส่งข้อมูลผู้โอน/ผู้รับโอน ในการโอนเงิน อิเล็กทรอนิกส์

รวมถึงการโอนสินทรัพย์ดิจิทัล → Travel Rule ต้องปฏิบัติตาม
ต้องส่งข้อมูลผู้ส่งและผู้รับครบถ้วนทุกรายการ

4

Enhanced Due Diligence (EDD) สำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง

เช่น ลูกค้าที่ทำธุรกรรมซับซ้อนผิดปกติ หรือธุรกรรมขาดความเป็นไป
ได้ในเชิงเศรษฐกิจ หรือลูกค้าที่ได้รับแจ้งจาก ปปง.

ข้อกำหนด UBO — ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

มาตรา 20/1 วรรคสาม — หน้าที่ใหม่ที่สำคัญมาก

เมื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าที่เป็นนิติบุคคล หรือ "บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย" (เช่น Trust)
→ ต้องจัดให้นิติบุคคลนั้น แจ้งข้อมูล UBO เพื่อนำส่งต่อ ปปง.

ก

รับแจ้งข้อมูล UBO จากลูกค้า

ระบุผู้ถือหุ้น/ผู้มีอำนาจที่แท้จริงตามเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข

จัดเก็บข้อมูล UBO ไว้ในระบบ

เก็บรักษาตามมาตรฐาน KYC อย่างน้อย 5 ปี (หรือตามคำสั่ง
เลขาธิการ)

ค

นำส่งข้อมูล UBO ต่อ ปปง.

ตามรูปแบบ ช่องทาง และระยะเวลาที่ ปปง. กำหนด

ง

อัปเดตข้อมูลเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

ติดตามและอัปเดต UBO เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้น

การเก็บรักษาเอกสารและหลักฐาน (มาตรา 22 ใหม่)

5 ปี

นับจากวันที่ยุติความสัมพันธ์
ทางธุรกิจกับลูกค้า

สูงสุด 10 ปี

หากเลขาธิการ ป.ง. มีคำสั่งให้ขยาย
ระยะเวลาในกรณีที่มีความจำเป็น

เอกสาร/ข้อมูลที่ต้องเก็บรักษา

- ✓ รายละเอียดข้อมูลที่ใช้ประกอบการรายงาน CTR/STR
- ✓ หลักฐานการพิสูจน์ตัวตน (KYC/CDD Documents)
- ✓ บันทึกการทำธุรกรรมและผลการตรวจสอบ
- ✓ ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ Enhanced Due Diligence

06

บทกำหนดโทษ : มาตรการใหม่

บทกำหนดโทษที่ปรับปรุงใหม่ (มาตรา 62–64)

ฐานความผิด	มาตรา	โทษปรับ	โทษเพิ่มเติม
ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่รายงาน CTR/STR หรือไม่ปฏิบัติตาม KYC/CDD	62	ปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท + ปรับรายวันไม่เกิน 10,000 บาท	ปง. มีอำนาจเผยแพร่ รายชื่อผู้ฝ่าฝืนต่อสาธารณะ
รายงาน/ให้ข้อมูลเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงต่อ ปง.	63	ปรับ 50,000–500,000 บาท	จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
ไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งบัญชี/เอกสาร หรือขัดขวางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่	64	ปรับไม่เกิน 20,000 บาท	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
ไม่แจ้งหรือแจ้งข้อมูล UBO เป็นเท็จ ต่อสถาบันการเงิน/ผู้ประกอบการอาชีพ	63	ปรับ 50,000–500,000 บาท	จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

📌 ของใหม่: ปง. มีอำนาจ "เผยแพร่รายชื่อ" ผู้ฝ่าฝืนผ่านระบบสารสนเทศของ ปง. ต่อสาธารณชน — Name & Shame

07

สรุปและข้อควรเตรียมพร้อม

ข้อควรเตรียมพร้อมสำหรับ "ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้กำกับ"

เร่งด่วน

1. ทบทวน Risk Assessment ให้ครอบคลุม ความผิดมูลฐาน 34 ประเภทใหม่ รวมถึง "เครือข่ายอาชญากรรม"
2. อัปเดตกระบวนการ KYC/CDD และ EDD สำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง
3. ตรวจสอบระบบรายงาน CTR/STR ให้รองรับการรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์

ระยะกลาง

1. ปรับปรุงกระบวนการรวบรวมข้อมูล UBO สำหรับลูกค้านิติบุคคล
2. ฝึกอบรมพนักงานเกี่ยวกับความผิดมูลฐานใหม่ โดยเฉพาะ อาชญากรรมดิจิทัล / บัญชีม้า / ภาษีเครือข่าย
3. ทบทวนนโยบาย Tipping-Off และแนวทางการเปิดเผยข้อมูลภายใน

ต่อเนื่อง

1. ติดตามกฎกระทรวง/ระเบียบที่จะออกใหม่หลังกฎหมายบังคับใช้
2. ปรับปรุงนโยบาย AML/CFT ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติใหม่ก่อนกฎหมายบังคับใช้
3. ประสานงานกับ ปปง. เพื่อเข้าใจแนวปฏิบัติและรูปแบบรายงานใหม่

๒ ต้องออกกฎกระทรวงและระเบียบให้แล้วเสร็จภายใน 240 วัน นับจากวันที่กฎหมายมีผลบังคับใช้

ตารางสรุปสาระสำคัญที่กระทบผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจบริการการชำระเงิน ภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

ประเด็น	กฎหมายเดิม	ร่างกฎหมายใหม่
ความผิดมูลฐาน	21 ประเภท	34 ประเภท (+13 ใหม่ รวม Cybercrime, สิ่งแวดล้อม, ทุจริต)
นิยามสถาบันการเงิน	ครอบคลุมกลุ่มหลัก	เพิ่ม (9/1)–(9/4) และ Money Exchanger = ข้อ (8)
การรายงาน STR/CTR	รายงานตามแบบเดิม	ต้องรายงานทางอิเล็กทรอนิกส์ + อัปเดตรายงานย้อนหลัง
KYC/CDD	มีแนวทางกว้างๆ ไว้ในกฎหมายแม่	กำหนดขั้นต่ำ 4 มาตรการชัดเจน รวม EDD และ Travel Rule
UBO	เก็บไว้เป็นข้อมูลภายใน	ต้องนำส่งข้อมูล UBO ให้ ปปง. ด้วย
Tipping-Off	ห้ามอยู่แล้ว	ชัดเจนขึ้น + ขยายให้ครอบคลุมบริษัทในเครือ
โทษ Name & Shame	ไม่มี	ปปง. เผยแพร่รายชื่อผู้ฝ่าฝืนต่อสาธารณะได้

สรุป

ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ยกระดับมาตรฐาน AML ของไทยให้ทัดเทียมสากล FATF

ขยายความผิดมูลฐานจาก 21 → 34 ประเภท ครอบคลุมอาชญากรรมดิจิทัลและเครือข่าย

ผู้ประกอบการบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ = สถาบันการเงิน มีหน้าที่เต็มรูปแบบ

KYC/CDD เข้มข้น + UBO ต้องนำส่ง ปกง. + Travel Rule บังคับ

บทลงโทษชัดเจน รวมถึงการเผยแพร่รายชื่อผู้ฝ่าฝืนต่อสาธารณะ

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร — เนื้อหาอาจมีการปรับเปลี่ยนก่อนประกาศใช้